

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda (przewodniczący)

SSN Jarosław Duś

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 16 czerwca 2020 roku skargi obrońcy obwinionego komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w D. M. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 lipca 2019 roku uchylającego zaskarżone orzeczenie i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania Komisji Dyscyplinarnej przy Krajowej Radzie Komorniczej,

działając z urzędu, w przedmiocie właściwości rzeczowej sądu,

na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 27 § 4 pkt 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym w zw. z art. 223 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych w zw. z art. 525 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.

postanowił:

stwierdzić niewłaściwość rzeczową Wydziału Pierwszego Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego i sprawę w przedmiocie skargi obrońcy obwinionego M. M. komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w D. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 lipca 2019 roku uchylającego zaskarżone orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej przy Krajowej Radzie Komorniczej przekazać Wydziałowi Drugiemu Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

UZASADNIENIE

Komisja Dyscyplinarna przy Krajowej Radzie Komorniczej w W. orzeczeniem z dnia 7 marca 2019 roku uniewinniła komornika M. M. od zarzucanego mu deliktu dyscyplinarnego, stwierdzając, że swoim zachowaniem nie

wypełnił znamion czynu z art. 71 pkt 2 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – o komornikach sądowych i egzekucji. Odwołanie od powyższego orzeczenia wywiódł Minister Sprawiedliwości zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, poprzez uznanie, że zachowanie M. M. nie wypełniło znamion deliktu dyscyplinarnego. Orzeczeniem z dnia 17 lipca 2019 roku, wydanym w sprawie o sygn. II AKo (...), Sąd Apelacyjny w (...) uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Komisji Dyscyplinarnej przy Krajowej Radzie Komorniczej. Skargę na uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wywiódł obrońca obwinionego, podnosząc zarzut rażącej obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na rozstrzygnięcie.

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2019 roku sprawa w przedmiocie skargi na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) została zarejestrowana we właściwym repetytorium Wydziału Pierwszego tej izby, a kolejnym zarządzeniem, z dnia 18 grudnia 2019 roku, dokonano wyznaczenia składu rozpoznającego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Badając z urzędu właściwość Sądu Najwyższego orzekającego w Wydziale Pierwszym Izby Dyscyplinarnej, stwierdzić należy co następuje.

Dnia 14 lutego 2020 roku weszła w życie ustawa z dnia 20 grudnia 2019 roku o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2020.190). Znowelizowany art. 27 § 3 pkt 2 ppkt a ustawy o Sądzie Najwyższym obecnie stanowi, że Wydział Pierwszy Izby Dyscyplinarnej jest właściwy w sprawach przewinień dyscyplinarnych, rozpoznawanych w pierwszej instancji przez Sąd Najwyższy. Z kolei na podst. art. 27 § 4 pkt 2 ustawy o Sądzie Najwyższym do właściwości Wydziału Drugiego Izby Dyscyplinarnej należy rozpatrywanie kasacji od orzeczeń dyscyplinarnych. Nadmienić należy, iż zgodnie z art. 223 ust. 2 aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 22 marca 2018 roku o komornikach sądowych (Dz.U.2020.121 t.j.), z mocy

odpowiednio stosowanego art. 525 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k., stronom postępowania dyscyplinarnego dotyczącego komornika przysługuje skarga do Sądu Najwyższego od wyroku sądu apelacyjnego uchylającego orzeczenie komisji dyscyplinarnej i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania.

Uznać więc należy, że choć po znowelizowaniu ustawy o Sądzie Najwyższym brak jest jednoznacznego wskazania wydziału właściwego do rozpoznawania skarg od wyroków sądów odwoławczych, to jednak szczególnie wyraźnie zaakcentowano, że Wydział Pierwszy Izby Dyscyplinarnej stanowić ma sąd I instancji dla spraw dyscyplinarnych sędziów i prokuratorów, a Wydział Drugi ma rozpoznawać środki odwoławcze od tych orzeczeń, jak również kasacje. Stwierdzić zatem należy, że w oparciu o wyniki zastosowanej wykładni systemowej, sądem właściwym do rozpoznawania wszystkich środków odwoławczych w sprawach dyscyplinarnych, w tym także nadzwyczajnych – a więc kasacji, wznowienia i skargi od wyroku sądu odwoławczego – będzie Wydział Drugi Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Zarówno kasacja, jak i skarga na wyrok sądu odwoławczego oraz wznowienie, uregulowane są w Dziale XI Kodeksu postępowania karnego – Nadzwyczajne środki zaskarżenia. Za takim rozumieniem wskazanych przepisów przemawia więc przede wszystkim ustawowe wskazanie Wydziału Drugiego do rozpoznawania jednego z nadzwyczajnych środków zaskarżenia jakim jest kasacja. Na marginesie wskazać należy, że omawianą nowelizacją Wydziałowi Pierwszemu ustawodawca przekazał kompetencje rozpoznawania spraw dotyczących zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury, a Wydział Drugi rozpoznawać ma zażalenia od uchwał w tym przedmiocie.

Takie rozumienie określenia ustawowej właściwości obu Wydziałów, uwzględniające racje stojące za uregulowaniem art. 78 Konstytucji, nakazuje uznać, że w omawianym zakresie całość kompetencji sądu dyscyplinarnego *a quo* przyznano Wydziałowi Pierwszemu, a odwoławcze Wydziałowi Drugiemu Izby Dyscyplinarnej.

Jednocześnie Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, iż art. 14 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 roku zmieniającej m. in. art. 27 ustawy o Sądzie Najwyższym, określa

normę intertemporalną wyłącznie w zakresie prawa materialnego, *stricte* w odniesieniu do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, a zatem przed dniem 14 lutego 2020 roku. Przepis ten nie odnosi się więc do reguł procedowania rządzących postępowaniem dyscyplinarnym (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2020 roku, sygn. II DZP 1/20, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2020 roku, sygn. I DO 18/20).

Należy bowiem przypomnieć, że zgodnie z niekwestionowanym poglądem wyrażonym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016 roku, sygn. I KZP 10/16 (OSNKW 2016/12/79), gdy zmiana prawa następuje w trakcie trwającego procesu karnego, ustawodawca dostosowuje do dokonywanych przez siebie zmian wybór określonych dyrektyw postępowania, konkretyzując je w przepisach intertemporalnych. Reguły te dotyczą bądź zasady dalszego stosowania "prawa dawnego", bądź bezpośredniego stosowania "prawa nowego". Podstawową formą rozwiązywania problemów intertemporalnych na gruncie prawa karnego procesowego jest przy tym reguła stosowania prawa nowego (*lex nova*), zwana regułą bezpośredniego stosowania ustawy nowej albo regułą "chwytania w locie" (zob. H. Paluszkievicz: *Studia z zakresu problematyki intertemporalnej w prawie karnym procesowym*, Warszawa 2016, s. 3, 15 i 19). W uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., IV KZ 38/16, przyznano, że zasada tzw. "chwytania w locie" jest podstawową zasadą prawa intertemporalnego i wskazano, że jest ona stosowana w drodze *analogiae legis* wówczas, gdy ustawodawca, wprowadzając zmiany w prawie, nie zamieści przepisów przejściowych. Zasada "chwytania w locie" jest zatem w odniesieniu do przepisów procesowych swego rodzaju metazasadą intertemporalną, i nawet wtedy, gdy nie jest wprost zapisana w ustawie, należy domniemywać jej obowiązywanie.

Wobec braku zatem regulacji odnoszącej się do stosowania (lub niestosowania) przepisów proceduralnych zmienionych mocą ustawy z dnia 20 grudnia 2019 roku o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, należy przyjąć, iż postępowania dyscyplinarne chwyciły w locie przepisy ustawy aktualnie obowiązującej.

Wobec powyższego, właściwym sądem do rozpoznania skargi na wyrok sądu odwoławczego jest Wydział Drugi Izby Dyscyplinarnej, na mocy art. 27 § 4 pkt 2 ustawy o Sądzie Najwyższym w zw. z art. 223 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych w zw. z art. 525 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k., co nakazywało orzec jak w sentencji.